

PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA

2025-2026

1. Identificació del mòdul

1.1. Dades del mòdul

Cicle Formatiu de Grau Superior de CÒMIC			
MEC02-HISTÒRIA DEL CÒMIC			
Curs	Període	Hores setmanals	Nombre de crèdits ECTS
Primer	Anual	2	4
Horari: Dilluns de 16:50 a 19:10 (aula 15).			

Professora responsable: Maria Antònia Bibiloni Covas
Correu electrònic: mbibiloni@eam.cat
Horari de tutories: Dijous de 19:10 a 20:05h. Aula 15 (demanar cita).

Coordinador de la família professional de Comunicació Gràfica i Audiovisual: José Luis Díez Fernández jdiez@eam.cat

1.2. Contextualització del mòdul dins el pla d'estudis

El mòdul *Història del còmic* pertany al primer curs del cicle formatiu i cerca donar a l'alumnat els coneixements adequats pel que fa al còmic al llarg de la història.

1.3. Requisits per cursar el mòdul: Sense requisits específics

2. Normativa de referència

Real Decreto 596/2007, de 4 de mayo, por el que se establece la ordenación general de las enseñanzas profesionales de artes plásticas y diseño (BOE 25/05/2007)

Decret 15/2019, de 15 de març, pel qual s'estableixen els currículums, en l'àmbit de les Illes Balears, dels cicles formatius de grau mitjà de tècnic d'Arts Plàstiques i Disseny en Assistència al Producte Gràfic Imprès i de grau superior corresponents als títols de tècnic superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Fotografia, de tècnic superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Il·lustració i de tècnic superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Còmic, pertanyents tots a la família professional artística de comunicació gràfica i audiovisual, i es regulen l'avaluació i les proves d'accés dels estudis professionals d'arts plàstiques i disseny (BOIB 035, 16 març 2019)

Decret 34/2019, de 10 de maig, pel qual es regula l'avaluació i promoció de les ensenyances de formació professional. (BOIB núm. 64, 11 de maig de 2019)

RESOLUCIÓ conjunta de la Direcció General de Planificació i Gestió Educativa i de la Direcció General de Personal Docent i Centres Concertats, per la qual s'estableixen les instruccions sobre l'horari general del centre, de l'alumnat i del professorat per al curs 2025-2026. (CAIB, 2024)

3. Objectius d'aprenentatge del mòdul

- Comprendre el llenguatge i les particularitats del còmic i d'altres formes de comunicació visual i gràfica.
- Conèixer les diverses manifestacions de la comunicació gràfica i del còmic i les seves característiques en relació amb els conceptes estètics del context historicoartístic.
- Comprendre l'evolució històrica, tècnica i formal del còmic i identificar les principals tendències, autors i obres.
- Analitzar i valorar còmics en la seva dimensió artística, comunicativa i expressiva.
- Valorar argumentadament, sobre la base dels coneixements aportats per l'assignatura i segons el propi criteri i sensibilitat, realitzacions de còmic actuals, obres tant mainstream com independents, per fomentar una visió crítica àmplia.
- Identificar i valorar les principals realitzacions i autors de còmic de l'actualitat.
- Conèixer el paper de les dones com a autores de còmics al llarg de la història. Valorar la contribució de les dones en el desenvolupament del còmic com a mitjà artístic.

4. Continguts temàtics del mòdul (distribuïts en unitats d'aprenentatge)

4.1. Continguts temàtics

1. Concepte i manifestacions de la comunicació gràfica. La il·lustració, la fotografia i el còmic: llenguatge i característiques pròpies de cada mitjà.
2. Manifestacions i evolució de la imatge gràfica en la comunicació. El producte gràfic en relació amb el context historicoartístic.
3. Recorregut per l'evolució històrica i tècnica del còmic. Manifestacions més significatives. Tendències i autors rellevants.
4. La imatge gràfica narrativa i els mitjans de comunicació. Influència de la tecnologia.
5. Tendències i realitzacions actuals en la narració gràfica amb especial atenció al còmic.

Desenvolupament dels continguts::

UD01. Antecedents

Imatges seqüencials a l'Antiguitat. Concepte i manifestacions de la comunicació gràfica. La il·lustració, la fotografia i el còmic: llenguatge i característiques pròpies de cada mitjà. Manifestacions i evolució de la imatge gràfica en la comunicació. Antecedents: Rodolphe Töpffer i Gustave Doré.

UD02. Sundays i dailys

Imatge gràfica narrativa i els mitjans de comunicació. Recorregut per l'evolució històrica i tècnica del còmic. Richard Felton Outcault. Winsor McCay, pare de l'animació i el còmic. Frank King, Rudolph Dirks, Frederick Burr Opper, George Herriman, Bud Fisher.

UD03. El naixement del còmic europeu. La Bedé

Manifestacions més significatives. L'escola franco-belga: Hergé, Jijé i Franquin.

UD04. Apogeu del còmic en premsa i aparició del comic-book

Tendències i autors rellevants. Els grans gèneres: humor, aventures, ciència-ficció... Els grans mestres: Hal Foster, Chester Gould, Roy Crane, Carl Barks, Noel Sickles, Milton Caniff, Alex Raymond, Stan Drake... Batman i Superman.

UD05. La EC i la crisi dels 50

El producte gràfic en relació amb el context històric-artístic. Aparició del Còmics Code. Auge i caiguda de la EC: Reed Crandall, Harvey Kurtzman, Wally Wood, John Severin, Marie Severin, Bill Elder, Al Williamson... Canvis en la premsa: Will Eisner. Les conseqüències sociopolítiques de la censura.

UD06. L'humor

De Charles M. Schulz a Bill Waterson. De Mad a National Lampoon. De Quino a Liniers.

UD07. Superherois i super-editorials

Renovació de les grans companyies. Jack Kirby, Gil Kane, Joe Kubert, Russ Heath, Steve Ditko, John Buscema, Alex Toth, Neal Adams... A més d'alguns creadors independents que es desenvoluparen paral·lelament, amb editorials com *Image Comics* a partir dels anys 90.

UD08. Evolució dels mercats europeus. França i Bèlgica, Anglaterra...

El poder dels guionistes: Goscinny, Greg, Berardi, Van Hamme, Jodorowsky, O'Donnell... Els dibuixants estrella: Uderzo, Morris, Hermann, Rosinski, Hampson, Sydney Jordan, Milazzo...

UD09. Còmic a Espanya i Hispanoamèrica. El fumetti italià.

El TBO. Coll, Benejam, Blanco... L'escola Bruguera. Vázquez, Ibáñez, Raf, Ambrós... La revista Trinca. Els germans De la Fuente. Obligats a emigrar. El còmic en la transició. Un cas apart: Carlos Giménez. Revistes humorístiques. De La Codorniz al Pápagos. De las revistas a la novel·la gràfica.

UD10. La revolució dels anys 70. Del còmic al comix

Nous temes i noves formes de distribució. Crumb, Shelton, Spain, Trina Robbins, Corben. Nous aires europeus: Jean Claude Forest, Jean Giraud i els Humanoids. Guido Crepax.

UD11. Japó i el manga. Els grans autors

Osamu Tezuka, Goseki Kojima, Koike, Taniguchi, Rumiko Takahashi, Toriyama...

UD12. Els 90. Classicisme i renovació

Corben, Walt Simonson, Byrne, Miller, Mazzuchelli, Bolland, Berni Wrigthson, Jose Luis García López, Jim Starlin, Barry Windsor Smith, Paul Gulacy.

UD13. La novel·la gràfica i la segona onada underground. Panorama actual.

Antecedents: Will Eisner, Gil Kane, Bryan Talbot. Els nous clàssics: Posy Simmonds, Chester Brown, Dan Clowes... Bastien Vives, Chris Ware, Daniel Torres, Pellerin, Sakai, Leo. Nous guionistes estrella: Kirkman, Ennis, Millar, Sente, Yann... Influència de la tecnologia. Nous públics. El còmic i la novel·la gràfica com fenòmens mundials. El paper de les noves plataformes digitals.

4.2. Distribució temporal per trimestres

Una sessió de dues hores a la setmana.

Primer trimestre

- **UD1. Antecedents:** explicació i presa d'apunts. Realització d'un mapa conceptual a partir dels continguts.
- **UD2. Sundays i dailys:** explicació i anàlisi d'autors. Comentari complet d'imatge.
- **UD3. El naixement del còmic europeu. La Bedé:** explicació i anàlisi de *Tintín al Congo*.
- **UD4. Apogeu del còmic en premsa i aparició del comic-book:** explicació i anàlisi de gèneres i autors. Examen parcial (UD1-4).
- **UD5. La EC i la crisi dels 50:** explicació, anàlisi de còmics i text reflexiu sobre la censura.
- **UD6. L'humor:** explicació i reinterpretació creativa d'una tira còmica clàssica.

Segon trimestre

- **UD7. Superherois i super-editorials:** explicació, comentaris d'imatge i creació individual i col·lectiva de superherois/es amb narrativa conjunta.

- **UD8. Evolució dels mercats europeus:** explicació i anàlisi d'autors. Examen parcial (UD5-8).
- **UD9. Còmic a Espanya i Hispanoamèrica. El fumetti italià:** explicació i creació d'una historieta ambientada en la postguerra, dictadura o transició.
- **UD10. La revolució dels anys 70. Del còmic al comix:** explicació i simulació de la creació i distribució underground.
- **UD11. Japó i el manga:** explicació i anàlisi d'autors.
- **UD12. Els 90. Classicisme i renovació:** explicació i activitat *Redraw Challenge* (adaptar personatges a estètica manga i americana).
- **UD13. La novel·la gràfica i la segona onada underground. Panorama actual:** debat de clausura sobre l'impacte de les noves tecnologies. Examen final (UD11-13 o global).

* La present temporalització és orientativa i pot sofrir modificacions en funció de possibles sortides pedagògiques, activitats complementàries o canvis organitzatius imprevistos de calendari.

5. Materials i recursos didàctics

5.1. Bibliografia

5.1.1 Bibliografia bàsica

CORREDOR, Paloma. *Historia del cómic*. Libsa, Madrid, 2017.
 EISNER, Will, *La narración gráfica. Principios y técnicas*, Norma, Barcelona, 2003.
 GARCÍA, Santiago. *La novela gráfica*. Astiberri, Bilbao, 2014.
 GASCA, Luis, i GUBERN, Roman, *El discurso del cómic*. Cátedra, Madrid, 2011.
 GUIRAL, Antoni (coord.), *Del Tebeo al Manga. Una historia de los cómics* (13 volúmenes), Panini Comics, Barcelona, 2007.
 MCCLOUD, Scott, *Entender el cómic. El arte invisible*. Astiberri, Bilbao, 2007.
 MAZUR, Dan, *Cómics, una historia global desde 1968 hasta hoy*, Blume, Barcelona, 2014.
 MOIX, Terenci. *Historia social del cómic*, Bruguera, Barcelona, 2007.
 TRABADO, José Manuel. *Antes de la novela gráfica. Clásicos del cómic en la prensa norteamericana*, Cátedra, Madrid, 2012.
 VILCHES, Gerardo, *Breve historia del cómic*, Nowtilus, Madrid, 2014.

5.1.2. Bibliografia complementària

ANDELMAN, Bob, *Will Eisner, El espíritu de una vida*, Norma, Barcelona, 2005
 ASSOULINE, Pierre, *Hergé*, Ediciones Destino, Barcelona, 1997
 BARTUAL MORENO, Roberto, *La secuencia gráfica*, Marmotilla, Madrid, 2020
 BORDES, Enrique, *Cómic, arquitectura narrativa*, Cátedra, 2017.
 CANEMAKER, John, *Winsor McCay. His life and art*. Abbeville. NY, 1987 / *The art and flair of Mary Blair*, Disney Editions, NY, 2003.
 CHATENET, Aymar de y MARMONNIER, Christian, *René Goscinny, los primeros pasos de un guionista genial*, Norma, Barcelona, 2007.
 COUCH, N. C. Christopher, Jerry Robinson, *Ambassador of Comics*, Abrams ComicArts, New York, New York, 2010.
 CUERVO, Javier, *Flash Gordon el conquistador*, Rema y Vive, Gijón, 2016.
 CHAYKIN, Howard, *The art of Ramona Fradon*, Dynamite Entertainment, USA, 2013.
 DUIN, Steve i RICHARDSON, Mike, *Comics between the panels*, Dark Horse Comics, Milwaukee, 1998.
 ECO, Umberto, «Semiología de los mensajes visuales», a Fresnault-Dervelle, P., *Análisis de las imágenes, Tiempo Contemporáneo*, Buenos Aires, 1972.
 ECO, Umberto, *Apocalípticos e integrados ante la cultura de masas*, Lumen, Barcelona, 1977.
 EVANIER, Mark, Kirby, *El rey de los comics*, Rossell Fantasy Works, Gerona, 2009.
 GASCA, Luis, *La pintura en el cómic*, Cátedra, 2014.
 GUBERN, Roman, *El lenguaje de los cómics*, Península, Barcelona, 1972.
 GUBERN, Roman, *Literatura de la imagen*, Salvat, Barcelona, 1974.
 GESTALTEN, Liz, *Marvel By Design: Graphic Design Strategies of the World's Greatest Comic Company*, Gestalten, 2021.
 HAJDU, David, *La plaga de los cómics*, Es Pop Ediciones, Madrid, 2018.
 HARVEY, Robert C. *Milton Caniff, conversations*, University Press of Mississippi, 2002.
 HILL, Roger, *Reed Crandall, Illustrator of the comics*, TwoMorrows Publishing, North Carolina, 2017.
 HOWE, Sean, *Marvel Comics, la historia jamás contada*, Panini Comics, Barcelona, 2013.
 KANE, Brian M., *Hal Foster*, Vanguard productions, New Jersey, 2001.
 KOTHENSCHULTE, Daniel, *Los Archivos de Walt Disney: sus películas de animación*, Taschen, 2020.
 MARIMON, Antoni, *D'Astèrix a Tintín. La difusió del còmic francobelga a través de l'Editorial Bruguera (1967-1986)*, Lleonard Muntaner, Palma, 2021.
 MARIMON, Antoni, *Guerriers, corsaris, soldats i detectius*, Documenta Balear, Palma, 2005.
 MARTIN, Antonio, *Historia del cómic español: 1875-1939*, Gustavo Gili, Barcelona, 1976.
 MARTIN, Antonio, *Apuntes para una historia de los tebeos*, Glénat, Barcelona, 2000.
 MORRISON, Grant. *Héroes, mitos e historias del cómic*. Turner, 2012.
 MORRISON, Grant, *Supergods*, Turner Publicaciones, Madrid, 2012.
 PALMER, Óscar, *Los cómics de la plaga: cuando los tebeos eran peligrosos*, Pop, 2018.
 PARR, Michael, *Tintín, el sueño y la realidad*, Zendera Zariquiey, Barcelona, 2002.
 RAMÍREZ, Juan Antonio, *Medios de masas e Historia del Arte*, Cátedra, Madrid, 1976.
 RODRÍGUEZ, José Joaquín, *King Kirby*, Dolmen, Palma, 2013.
 ROBERTS, Tom, *Alex Raymond, his life and art*, Adventure House, Maryland, 2007.
 SCHELLY, Bill, *Man of Rock, A biography of Joe Kubert*, Fantagraphics Books, Seattle, 2008.
 SIMON, Joe, *The comic book makers*, Crestwood, New York, 1990.
 SKINN, Dez, *Comix, The underground revolution*, Collins & Brown, London, 2004.
 VARILLAS, Rubén, *La arquitectura de las viñetas. Texto y discurso en el cómic*, Viaje a Bizancio, Sevilla, 2009.

5.2. Altres recursos

Materials online, powerpoints de la professora, *Classroom* amb altres materials com els textos o les imatges per fer les activitats.

6. Metodologia docent

6.1. Estratègies generals metodològiques

La metodologia serà activa i pràctica, centrada en la participació de l'alumnat i en la interacció contínua. S'afavorirà la dinàmica participativa i oberta, on cada estudiant pugui contribuir des de la seva pròpia perspectiva i experiència prèvia. El procés d'aprenentatge es personalitzarà, tenint en compte el ritme i necessitats individuals de l'alumnat, fomentant la seva autonomia i capacitat crítica.

Les activitats seran combinades entre sessions presencials i tasques no presencials, distribuint la feina de manera equilibrada entre treball individual i en grup. Es fomentarà l'ús d'eines digitals, recursos multimèdia i altres materials interactius per garantir la comprensió i l'aplicació dels conceptes teòrics a la pràctica.

6.2. Organització i tipus d'activitats d'aprenentatge

Els continguts es distribuïran al llarg del curs, amb un enfocament gradual que permetrà a l'alumnat adquirir i aplicar els conceptes progressivament. Al primer semestre es treballaran les unitats didàctiques 1 a 7, i al segon semestre, les unitats 8 a 13.

Cada unitat començarà amb una introducció teòrica per establir les bases conceptuals, seguida d'activitats pràctiques que inclouran l'anàlisi i comentari d'imatges, així com debats i discussions que permetin als estudiants desenvolupar les seves habilitats de pensament crític. A més, es realitzaran activitats pràctiques com creació de mapes conceptuals, comparacions d'obres de diferents períodes i l'elaboració de projectes creatius.

En alguns casos, les unitats didàctiques es combinaran per a poder fer activitats més complexes que relacionin diferents temes i contextos. Durant les setmanes que coincideixen amb els exàmens parcials, es prioritzarà la preparació i realització de les proves, reduint l'activitat pràctica.

6.3. Instal·lacions del centre i material

Ordinador i projector. Pissarra digital. Fotocòpies. En algunes activitats es demanarà a l'alumnat que porti material concret: rotuladors, material de dibuix...

6.4. Activitats interdisciplinàries

Si és possible des de l'assignatura col·laborarem amb les altres activitats que es desenvolupin al centre quan estiguin relacionades amb l'assignatura o així es demani des d'altres mòduls.

6.5. Activitats complementàries i extraescolars

Possibles visites a exposicions i/o museus relacionades amb els continguts del mòdul.

Possibles conferències sobre diferents aspectes del còmic (col·leccionisme, documentació, associacions ...)

Les activitats complementàries es desenvoluparan d'acord amb les necessitats acadèmiques de l'assignatura i/o el calendari de les institucions públiques i privades que les organitzen (si escau).

6.6. Atenció a la diversitat

Els ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny no preveuen adaptacions curriculars significatives, però sí mesures d'atenció a la diversitat en forma d'adaptacions d'accés i adaptacions no significatives, tal com estableixen el **Reial decret 596/2007, de 4 de maig**, i el **Decret 39/2011, de 29 d'abril** (Illes Balears).

En aquest marc, el centre vetlla per oferir un tracte individualitzat i personalitzat, tenint en compte les característiques i necessitats educatives específiques de cada estudiant, amb especial atenció a aquells que presentin discapacitat o altres dificultats d'aprenentatge.

Entre les mesures metodològiques que es poden aplicar hi ha:

- facilitació de materials complementaris adaptats,
- simplificació o suport visual dels continguts,
- ampliació de temps en determinades tasques o proves,
- ús de formats d'avaluació alternatius que permetin demostrar l'assoliment dels objectius.

Aquestes mesures no modifiquen els objectius, continguts ni criteris d'avaluació del currículum, però sí en faciliten l'accés i garanteixen la participació activa i el progrés òptim de l'alumnat.

7. Avaluació: criteris, procediments i instruments d'avaluació i qualificació, recuperació

7.1. CA/Criteris d'avaluació:

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per:

1. **Analitzar i interpretar críticament les manifestacions gràfiques** (especialment el còmic) en relació amb el seu context historicoartístic, tècnic, expressiu i comunicatiu.
2. **Identificar i contextualitzar els autors, les obres i els estils més rellevants** dins de l'evolució del còmic, establint connexions entre els diferents moments històrics i tendències artístiques.
3. **Aplicar correctament la terminologia específica del còmic i la comunicació gràfica**, tant en les produccions orals com escrites, demostrant comprensió del llenguatge tècnic de l'àmbit.
4. **Argumentar amb rigor les valoracions crítiques** sobre còmics actuals i històrics, tant mainstream com independents, basant-se en els coneixements adquirits i fomentant una visió crítica pròpia.

5. **Crear projectes visuals o escrits** (com comentaris d'imatges, presentacions o mapes conceptuals) que mostrin una comprensió profunda dels continguts teòrics, aplicant les tècniques i estils treballats a classe.
6. **Participar de manera activa i col·laborativa** en les dinàmiques grupals i en les discussions a l'aula, demostrant iniciativa i capacitat per treballar en equip en la resolució de problemes i anàlisi d'obres.
7. **Fer un ús responsable i creatiu de les noves tecnologies i recursos digitals** en la recerca d'informació, així com en la creació i difusió dels projectes individuals i col·lectius desenvolupats durant el curs.

7.2 Procediments i instruments d'avaluació

Els procediments d'avaluació es basaran en una avaluació contínua, on es valorarà el progrés individual de l'alumnat al llarg del curs, tant en les seves produccions com en la participació activa a l'aula. Els procediments inclouen:

- **Observació continuada** de la participació de l'alumnat en les activitats de classe, tant en les dinàmiques grupals com en les discussions i presentacions. Es tindrà en compte la capacitat de treball en equip, la iniciativa i la implicació.
- **Valoració de les produccions de l'alumnat**, tant individuals com grupals, incloent treballs escrits, mapes conceptuals, projectes visuals, i altres activitats pràctiques proposades durant el curs.
- **Avaluació de la capacitat crítica i analítica** mitjançant comentaris d'imatges, anàlisi comparativa d'obres i reflexions escrites, que permetin valorar la comprensió dels continguts i l'aplicació dels conceptes treballats.
- **Proves d'avaluació parcial** amb preguntes de resposta oberta, on l'alumnat haurà de demostrar l'assimilació dels continguts teòrics, així com la seva capacitat d'argumentació i ús de la terminologia específica.

Instruments d'avaluació:

- Rúbriques específiques dissenyades per a cada tipus de producció i activitat (treballs escrits, presentacions orals, projectes visuals, etc.), que valoraran tant els aspectes formals com el contingut.
- Graelles d'observació per a la participació i implicació a l'aula, que permetran un seguiment personalitzat del progrés de cada estudiant.

7.3 Procediments i tècniques d'avaluació i criteris de qualificació o ponderació (ordinària, anual/febrer/juny)

Avaluació contínua

Per a l'alumnat que compleixi amb els criteris de l'avaluació contínua, la qualificació es dividirà de la següent manera:

Aspectes a avaluar	Ponderació (%)
Treballs i exercicis: Inclou projectes, activitats pràctiques, exercicis a classe i altres tasques individuals o grupals.	60%
Exàmens: Proves parcials o finals que valoraran els coneixements teòrics i pràctics adquirits.	30%
Assistència, actitud, portar el material: Es valorarà la participació activa, el respecte a les normes i la preparació diària.	10%

- **Repetició de treballs:** En cas que algun treball obtingui una qualificació inferior a 4, l'alumnat tindrà l'oportunitat de repetir-lo un cop, aplicant les correccions indicades pel professorat, per tal de millorar la seva nota.
- **Treballs fora de termini:** Qualsevol treball entregat fora de termini no podrà obtenir una qualificació superior a un 6, sempre que es lliuri en les dues setmanes posteriors al termini. Després d'aquest període, els treballs s'hauran de lliurar durant l'avaluació extraordinària.
- **Condicions per fer mitjana:** Qualsevol treball amb una qualificació inferior a 4 no farà mitjana en el còmput global de la qualificació.

Pèrdua del dret a l'avaluació contínua

L'alumnat perdre el dret a l'avaluació contínua en els següents casos de faltes d'assistència injustificades:

- 10 dies consecutius d'absència injustificada.
- 20 dies no consecutius d'absència injustificada.

Quan l'alumnat perdi el dret a l'avaluació contínua, serà notificat de manera clara i inequívoca, sense ambigüitats, per part del professorat. A partir d'aquest moment, l'alumnat haurà de seguir els criteris d'avaluació única especificats en aquesta programació.

Avaluació única

Per a l'alumnat que perdi el dret a l'avaluació contínua i sigui avaluat de manera única, la qualificació es dividirà de la següent manera:

Aspectes a avaluar	Ponderació (%)
Treballs i exercicis: L'alumnat haurà de lliurar totes les tasques i projectes del curs al final del període lectiu.	60%
Examen final: Prova escrita sobre tots els continguts del curs, tant teòrics com pràctics.	40%

- **Condicions per fer mitjana:** L'alumnat haurà d'obtenir una qualificació mínima de 4 en cada apartat (treballs i exercicis, examen final) per tal de fer mitjana en el còmput global de la qualificació.
- **Escala d'avaluació:** L'avaluació es farà en una escala de 0 a 10, i només es podrà obtenir la qualificació final si s'assoleixen els criteris mínims esmentats.

7.4. Criteris, procediments i instruments d'avaluació d'alumnes amb el mòdul pendent (extraordinària)

Per a l'alumnat que hagi de ser avaluat en convocatòria extraordinària, la qualificació es dividirà de la següent manera:

Aspectes a avaluar	Ponderació (%)
Treballs i exercicis: L'alumnat haurà de lliurar totes les tasques i projectes del curs al final del període lectiu.	60%
Examen final: Prova escrita sobre tots els continguts del curs, tant teòrics com pràctics.	40%

- **Condicions per fer mitjana:** L'alumnat haurà d'obtenir una qualificació mínima de 4 en cada apartat (treballs i exercicis, examen final) per tal de fer mitjana en el còmput global de la qualificació.
- **Escala d'avaluació:** L'avaluació es farà en una escala de 0 a 10, i només es podrà obtenir la qualificació final si s'assoleixen els criteris mínims esmentats.

7.5. Organització i tipus d'activitat d'aprenentatge

Activitats de treball presencial			60 hores
Modalitat	Tipus d'agrupament	Descripció de la finalitat i metodologia emprada	
Classes teòriques	Grup gran	Exposició de continguts teòrics a través de sessions participatives amb l'ús de materials visuals i multimèdia. Es fomentarà la participació de l'alumnat mitjançant debats i comentaris de textos i imatges.	30 hores
Classes pràctiques	Individual, petits grups	Resolució de casos pràctics, creació de mapes conceptuals, i anàlisi de còmic i imatges. Les activitats es realitzaran tant de manera individual com en petits grups, fomentant el treball cooperatiu i el desenvolupament de projectes.	20 hores
Presentacions orals	Individual o petits grups	L'alumnat presentarà treballs individuals o grupals sobre autors, obres o temes clau del còmic, valorant l'ús correcte de terminologia i l'argumentació crítica.	6 hores
Avaluació	Individual	Prova objectiva d'avaluació, oral i escrita.	4 hores
Activitats de treball no presencial			40 hores
Modalitat	Tipus d'agrupament	Descripció de la finalitat i metodologia emprada	
Resolució de pràctiques individuals autònomes	Individual	Lectura de materials, recerca d'informació, i realització d'activitats autònomes com la comparació d'obres o la creació de mapes conceptuals.	20 hores
Projectes visuals	Individual o grupal	Desenvolupament de projectes pràctics relacionats amb el còmic, com la creació de personatges, escenes o altres treballs visuals que apliquin els coneixements adquirits.	15 hores
Preparació de presentacions i treballs escrits	Individual o grupal	Recerca i preparació de presentacions orals o treballs escrits, enfocats a la comprensió i aplicació crítica dels continguts teòrics.	5 hores

8. Altres observacions

Per seguir adequadament les classes i treure el màxim profit del mòdul, es recomana a l'alumnat:

1. **Assistència regular i participació activa:** La participació activa a les classes és clau per entendre i aplicar els conceptes teòrics..
2. **Estudi setmanal i repàs constant dels continguts:** Atès que el mòdul està estructurat de manera seqüencial i progressiva, es recomana fer un estudi i repàs continuat dels temes tractats a classe. Això inclou la revisió de materials visuals, comentaris d'imatges, i els conceptes teòrics treballats.
3. **Ús de materials digitals i recursos multimèdia:** familiaritzar-se amb aquestes plataformes i utilitzar-les de manera activa.
4. **Treball en equip i col·laboració.**
5. **Autogestió del temps per a les tasques no presencials:** Les activitats no presencials, com la realització de projectes visuals, recerca d'informació i preparació de presentacions, requeriran una gestió eficaç del temps. És recomanable establir un pla de treball personal que asseguri la finalització de les tasques dins els terminis establerts.
6. **Consulta de la bibliografia recomanada:** per complementar el que s'ha vist a classe i ampliar coneixements.
7. **Utilització de les tutories:** Les tutories estan disponibles per resoldre dubtes i obtenir assessorament sobre els treballs i projectes. Es recomana sol·licitar tutories quan sigui necessari, per assegurar-se que es comprenen tots els continguts i activitats.